

M E R K U R I U S Z

3/ 2016 (rocz. XI)

Notka wstępna

W tym roku wyjątkowo wcześniej przypadły Święta Wielkanocne (najwcześniej mogą przypaść na 22 marca, najpóźniej może to być 25 kwietnia). Pierwszy raz w naszym kraju był Wielki Piątek dniem wolnym od pracy. W tradycji kościelnej i ludowej (zwyczaże Śląska Cieszyńskiego) są to pierwsze, najstarsze, największe oraz najważniejsze święta chrześcijańskie. Wielkanoc ma oktagwę, którą dawniej w całości obchodzono jako Święta Wielkanocne. Później, to najdłuższe świętowanie kościelne ograniczono do środy po Zmartwychwstaniu Pańskim. Od XVIII wieku z tego świętowania wykluczono i tę środę, a jeszcze później nawet i wtorek.

W polityce różne rzeczy się dzieją a pierwotne założenia po odzyskaniu niezależności na władzy komunistycznej rozmywają się stopniowo. Stosunkowo dość znamienym przykładem jest wizyta prezydenta Chińskiej Republiki Ludowej, która wyraźnie zaznacza dokąd przesunęły się wartości etyki i praw człowieka. Św. pamięci prezydent Václav Havel zapraszał i był przyjacielem Dalajlamy, zwierzchnika kościoła lamaickiego w Tybecie, który przemocą był włączony do Chin a ciągle jeszcze ci, dla których ważne są prawa człowieka nie tylko na papierze, starają się przypominać, że właśnie w Tybecie te prawa są łamane. Nie tylko tam zresztą. Zdarza się to i w krajach wybitnie demokratycznych.

Pewien niepokój budzi również obserwowanie polskiej sceny politycznej, gdzie po wyborach partia, która zwyciężyła główny nacisk kładła na to, że zwycięzca ma prawo na wszystko. Sytuacja się trochę uspokoiła, raz że do kierowniczych stanowisk medii byli ustanowieni ludzie lojalni wobec nowego rządu, ale też ustawami, które przyniosą ulgę zwłaszcza rodzinom wielodzietnym. Sytuacja nowego rządu polskiego nie jest znowu tak bardzo do pozazdroszczenia, ponieważ przejęła władzę kraju, który w makroekonomice miał powodzenie, chociaż pono przeciętny Polak tego nie odczuwał. W każdym bądź razie obietnice złożone będą potrzebowały pełną kasę państwową, którą zapewni tylko mądre zarządzanie. Ogólnie niepokoi również to, że przeciwnicy polityczni nie potrafią nawzajem uznać nawet małych sukcesów. Wszystko sprowadza się do negowania tego co było, i odwrotnie, tego, co się przygotowuje. Nie wygląda na to, żeby jedni czy drudzy zmienili swoje zachowania. Z życzeniami pogodnej i barwnej wiosny

Władysław Adamiec

Z własnego podwórka ...

SPOTKANIE PREZYDENTA ANDRZEJA DUDY Z POLONIĄ CZESKĄ

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda przebywał w dniach od 14 do 15 marca 2016 roku w Pradze na zaproszenie Prezydenta Republiki Czeskiej. Prezydentowi towarzyszyła małżonka pani Agata Duda. Z okazji wizyty pary prezydenckiej w Pradze pani ambasador RP Grażyna Bernatowicz zorganizowała w siedzibie ambasady spotkanie z Polonią, na które zostali zaproszeni Polacy zamieszkali w Republice Czeskiej. Na spotkaniu bardzo licznie byli zastąpieni Polacy z Zaolzia. I to właśnie przedstawiciele tej grupy zostali na spotkaniu odznaczeni przez Prezydenta RP wysokimi polskimi odznaczeniami. Pan Prezydent podziękował tym zasłużonym działaczom za ich wieloletnią pracę w polskich organizacjach. W przemówieniu do zgromadzonych gości Prezydent Duda podkreślił znaczenie działalności Polaków żyjących w Czechach dla opinii Polaków na świecie i obiecał wszechstronną pomoc Państwa Polskiego w rozwijaniu pożytecznych programów. Prezydent wspominał również o wieloletniej działalności najstarszej organizacji polonijnej w Europie –

stowarzyszenia Klub Polski w Pradze podkreślając zbliżający się w przyszłym roku jubileusz - 130 lat jego istnienia. Przedstawiciel odznaczonych osób podziękował w ich imieniu za odznaczenia a także podkreślił dobrą współpracę z panią ambasadorką oraz pracownikami konsularnymi w Pradze i Ostrawie. Pan prezydent w reakcji na tę wypowiedź podziękował pani ambasadorkę Grażynię Bernatowicz i kierownikom Wydziałów Konsularnych: pani Marzenie Królak oraz panu Januszowi Bilskiemu za ich pracę z Polonią.

Miłym akcentem wieczoru było czytanie przez prezydencką parę oraz uczennicę gimnazjum wyjątków z książek Henryka Sienkiewicza, w ramach prowadzonej w Polsce od dawna akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. Dla zasłuchanych, obecnych na uroczystości dzieci będzie to na pewno miłym wspomnieniem na długie lata. Oficjalną część spotkania zakończyły występy muzyczne dwóch bardzo uzdolnionych muzycznie uczniów gimnazjum imienia Juliusza Słowackiego z Czeskiego Cieszyńska.

Po zakończeniu tego programu obecni goście mieli możliwość nieoficjalnych rozmów z Prezydentem. Członkowie Klubu Polskiego skorzystali z tej okazji i przekazali Panu Prezydentowi publikacje o naszej działalności. Pan Prezydent zrobił sobie z nami zdjęcie i wpisał się do naszej książki pamiątkowej.

Krystyna Olaszek – Kotýnek

* * *

* * *

Andrzej Duda: łączność z Polonią jest podstawowym elementem budowania wspólnoty

- Jestem z państwem nieustannie jako prezydent Rzeczypospolitej. Chciałbym, żebyście to czuli - zwrócił się do przedstawicieli Polonii prezydent Duda.

Ocecił, że współpraca pomiędzy Polską a Czechami w kwestii mniejszości polskiej wygląda dobrze. - Są polskie szkoły, jest finansowanie. Oczywiście jako strona polska chcemy w tym finansowaniu uczestniczyć - podkreślił prezydent.

- Wiem, że toczą się rozmowy związane z finansowaniem nauki języka polskiego w szkołach w Czechach, że powstaje specjalna ustawa. Wiem, że jest zespół, który prowadzi w tym zakresie negocjacje z czeskim rządem - powiedział Andrzej Duda.

Dodał, że łączność z Polakami poza granicami kraju jest jednym z absolutnie podstawowych elementów budowania polskiej wspólnoty rozumianej jako wspólnota przedstawicieli polskiego narodu, ale także interesów Rzeczypospolitej.

* * *

Józef Szymeczek odznaczony przez prezydenta 14.3.2016

Prezydent RP nadał Józefowi Szymeczkowi – prezesowi Kongresu Polaków - Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Prezes Kongresu Polaków w RC odebrał odznaczenie w trakcie poniedziałkowej, okolicznościowej uroczystości w Ambasadzie RP w Pradze.

– To odznaczenie jest dla mnie ważne. Cieszę się także z tego, iż prezydent pokazał w Pradze, że bardzo orientuje się w problematyce polskiej mniejszości w Republice Czeskiej, co – moim zdaniem – dobrze rokuje na przyszłość – skomentował Józef Szymeczek.

* * *

STUDIA W POLSCE W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017

Za pośrednictwem Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie Kongres Polaków w RC przekazuje na www.polonica.cz, otrzymane z Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, Zasady, tryb i zakres rekrutacji osób polskiego pochodzenia, ubiegających się o podjęcie studiów wyższych w Polsce w roku akademickim 2016/2017 ze stypendium ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

* * *

POLACY W PRADZE WYBRALI SWOICH DELEGATÓW

Na kwietniowym Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie pojawią się również Polacy mieszkający w Pradze.

W ubiegły czwartek w Klubie Polskim w stolicy odbył się sejmik, na którym Kongres Polaków reprezentowali prezes Józef Szymeczek oraz wiceprezes Rudolf Moliński.

Na spotkanie przybyło około 40 (?) członków Klubu Polskiego. Podobnie jak na innych sejmikach, także w Pradze przedstawiciele zaolziańskiej organizacji przedstawili zebrany posłanie i działalność Kongresu Polaków, podjęte przez KP kroki i osiągnięcia w ostatniej,

czteroletniej kadencji. Poinformowali o terminie Zgromadzenia Ogólnego i sprawach, które trzeba będzie w jego trakcie rozstrzygnąć.

– Te informacje wzbudziły zainteresowanie. Zebrani dopytywali o wiele rzeczy, interesowało ich, jak wygląda nasza praca, co robimy na rzecz sprawy polskiej. Żywo dyskutowano również o „Wizji 2035” – zrelacjonował Rudolf Moliński. – Omówiliśmy dokładnie strategię rozwoju polskości na Zaolziu i muszę powiedzieć, że zebrani reagowali bardzo spontanicznie, z zainteresowaniem. Oczywiście podchodzili do tego nieco inaczej niż my na Zaolziu, bo to dotyczy ich w mniejszym stopniu – dodał.

Jak powiedział, Klub Polski w Pradze działa bardzo sprawnie, prascy Polacy lubią spotykać się w swoim gronie, a wśród członków jest, oprócz obywateli polskich, także spora grupa Zaolziaków, bo aż około 200 (?) osób. – Polacy zrzeszający się w Pradze mają podobne problemy co my tutaj, na Zaolziu. W bazie członkowskiej Klubu Polskiego jest ich dużo, ale tylko niewielka część działa aktywnie i chce coś robić. Podobnie jak u nas mają problem z wciągnięciem w tę działalność młodego pokolenia – wyjaśnił Moliński. Jak dodał, całe spotkanie przebiegło sprawnie, była żywa dyskusja i udało się wybrać delegatów oraz pełnomocnika gminnego. Prascy Polacy mają prawo wydelegowania na Zgromadzenie Ogólne sześciu osób. W głosowaniu wybrano następujących delegatów: Władysław Adamiec, Maria Kapias, Bibiana Ach, Teresa Šišmová, Bogumił Kučera oraz Witold Stonawski. Rezerwowymi zostali: Mariola Světlá, Edward Kapias i Jadwiga Kirova. Na pełnomocnika wybrano Władysława Adamca, jego zastępczynią została Maria Kapias.

Głos Ludu, śr 2.3.2016

Głosy z Zaolzia ...

KU PAMIĘCI POMORDOWANYCH

W niedzielę palmową w samo południe w cieszyńskim parku "Pod Wałką" odbył się uroczysty apel upamiętniający śmierć 24 żołnierzy Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej. Zostali oni bestialsko zamordowani przez hitlerowców 20 marca 1942 roku.

Jak każdego roku nie zabrakło pocztów sztandarowych, członków rodzin ofiar, delegacji kombatantów z obu stron Olzy, przedstawicieli Rodziny Katyńskiej, młodzieży i mieszkańców miasta. Po odśpiewaniu hymnu państwowego, przemówieniach między innymi Burmistrza Miasta, przedstawicieli organizacji kombatanckich i modlitwie kapłanów miał miejsce apel pamięci pomordowanych, po którym przybyli złożyli kwiaty pod pomnikiem. Odśpiewanie roty i podziękowania zakończyły niedzielną uroczystość.

Głos Ludu, ni 20.3.2016

* * *

MIĘDZYNARODOWA EDYCJA KONKURSU ŚWIADEK HISTORII

W tym roku Instytut Pamięci Narodowej po raz drugi przyzna nagrodę Świadek Historii również osobom mieszkającym za granicą. To honorowe wyróżnienie do niedawna było nadawane tylko mieszkańcom Polski.

Nagroda ma na celu uhonorowanie osób i organizacji, szczególnie zasłużonych dla upamiętniania historii Narodu Polskiego.

– Chcemy docenić tych, którzy angażują się w pielęgnowanie pamięci historycznej, odkrywanie zapomnianych faktów czy osób zasłużonych dla Narodu Polskiego oraz dbających o zachowanie, propagowanie i poszerzanie wiedzy o polskiej historii – mówią organizatorzy.

Komunikat na temat Świadka Historii znajduje się na stronach Instytutu Pamięci Narodowej. Zgłoszenia można przysyłać do 31 lipca. Wymagane są formularze w języku polskim i angielskim, które znajdują się pod tymże adresem. Można składać także wnioski o uhonorowanie pośmiertne.

Zwrot, 29 marca 2016

♣♥♦♠

Co tam w Polsce ...

PRZYPOMINAMY SOBIE

10 kwietnia 2010 roku pod Smoleńskiem zginęło 96 osób, w tym prezydent Lech Kaczyński i jego małżonka Maria Kaczyńska, ostatni prezydent na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, wysocy urzędnicy państwowi, dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych, parlamentarzyści, członkowie rodzin ofiar kateńskich.

* * *

HALOWE MISTRZOSTWA ŚWIATA W LEKKIEJ ATLETYCE

Z trzema medalami wróciła reprezentacja Polski z Halowych Mistrzostw Świata w amerykańskim Portland. W klasyfikacji medalowej Białoczerwoni zostali sklasyfikowani na 16. miejscu. Srebrny krążek wywalczyła w Portland kobieta sztafeta 4x400 m (3:31,15). Polki w składzie: Ewelina Ptak, Małgorzata Hołub, Magdalena Gorzkowska i Justyna Święty przegrały jedynie z Amerykankami. Na najniższym stopniu podium stanęły zaś Rumunki. Brązowe medale przypadły z kolei Kamili Lićwinko (w skoku wzwyż – 1,96) oraz Piotrowi Liskowi (w skoku o tyczce – 5,75).

Lićwinko nie obroniła niestety tytułu halowej mistrzyni świata. Trzykrotnie spaliła próbę na 1,99, dodatkowo wcześniej częściej niż rywalki zrzuciła poprzeczkę, przez co ostatecznie zajęła trzecie miejsce. Zawody wygrała Amerykanka Victoria Cunningham, a srebrny medal zdobyła Hiszpanka Ruth Beitia.

Brązowy medal do dorobku Polaków dorzucił Piotr Lisek w skoku o tyczce. To pierwszy medal tej imprezy w historii męskiej tyczki nad Wisłą. Wygrał rewelacyjny Francuz Renaud Lavillenie, a drugi był Amerykanin Sam Kendricks.

Poza tym sportowcy polscy zyskali po jednym miejscu 4-tym, 5-tym, 6-tym i 7-mym, w klasyfikacji punktowej – 33 punktów.

Wg WP i Głosu Ludu – Władysław Adamiec

* * *

BANKNOT NA ROCZNICĘ CHRZTU

Narodowy Bank Polski wyemitował nowy banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł. W ten sposób NBP postanowił uczcić 1050. rocznicę chrztu Polski.

W centralnej części strony przedniej przedstawiono stylizowane portrety Mieszka I i Dobrawy. Z kolei na odwrocie przedstawiono wizerunek katedry gnieźnieńskiej. Banknot, który wejdzie do obiegu 12 kwietnia 2016 r., został wyemitowany w nakładzie 35 tys. sztuk.

Głos Ludu, czw 17.3.2016

* * *

POWRÓT MATEJKI

Policja nad Wisłą odzyskała kolejne dwa arcydzieła, które Polska utraciła w czasie II wojny światowej. Tym razem obrazy Jana Matejki i Michała Borucińskiego odnalazły się w dwóch warszawskich mieszkaniach. Policjanci nie ujawniają jednak, ani kto sprzedawał, ani kto kupił na aukcji te prace.

Portret „Hucułki z dzbankiem” Michała Borucińskiego

czasie powstania warszawskiego i dotąd uznawane były za polskie straty wojenne. W końcu jednak trafiły do Muzeum Narodowego w Warszawie.

Zaginione dzieła „namierzyli” na warszawskim rynku antykwarycznym specjaliści Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Po ich sygnale funkcjonariusze wydziału kryminalnego Komendy Stołecznej Policji zabezpieczyli oba dzieła w prywatnych mieszkaniach. Zatrzymane obrazy to „Święty Longin, patron dzwonkarzy” Jana Matejki, stanowiący projekt polichromii do Kościoła Mariackiego w Krakowie oraz portret „Hucułki z dzbankiem” autorstwa Michała Borucińskiego.

Przed wojną prace te stanowiły ozdobę dwóch różnych warszawskich kolekcji prywatnych. Obrazy zostały utracone najprawdopodobniej w

Głos Ludu, wt 16.2.2016

* * *

NIE ŻYJE MARIAN KOCINIAK

Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie (1959) i uczeń Ludwika Sempolińskiego. Od 1959 prawie bez przerw występował w macierzystym Teatrze Ateneum. Często występował w Teatrze Telewizji, m.in. w Łuku Triumfalnym, Moskwie Pietuszki, Elegii dla jednej pani, Igraszkach z diabłem oraz w spektaklu Coś w rodzaju miłości (łącznie 80 ról). Występował również w Kabarecie Starszych Panów. Na ekranie zadebiutował w 1959 w filmie Pan profesor. Zagrał w ponad 30 filmach. Współpracował także z radiem, występując w magazynie 60 minut na godzinę, gdzie tworzył parę z Andrzejem Zaorskim w skeczach z serii „Kulisy srebrnego ekranu”, natomiast wykonywana przezeń piosenka „Powtórka z rozrywki” rozpoczyna program pod tym samym tytułem na antenie Programu III Polskiego Radia.

Na popularność aktora miały wpływ kreacje Franka Dolasa w polskiej komedii Jak rozpętałem drugą wojnę światową oraz Murgrabiego z serialu Janosik Jerzego Passendorfera.

W 2003 podczas VIII Festiwalu Gwiazd w Międzyzdrojach artysta odcisnął dłoń na Promenadzie Gwiazd.

Od początku kariery nie wyrażał zgody na wywiady. Wyjątek stanowił wywiad dla TVP Info z okazji 50-lecia pracy artystycznej. Z tej samej okazji w kwietniu 2010 trafił do księgarń wywiad rzeka z aktorem pt. Spełniony, autorstwa Remigiusza Grzeli.

Aktor warszawskiego Teatru Ateneum (1959–2010), od 2010 współpracował z Teatrem na Woli.

Został członkiem honorowego komitetu poparcia Bronisława Komorowskiego przed wyborami prezydenckimi w 2010 i 2015. Zmarł w szpitalu 17 marca 2016 w wieku 80 lat. Został pochowany 23 marca 2016 obok swojej żony na cmentarzu ewangelicko-reformowanym przy ulicy Żytniej w Warszawie.

Przez ponad 50 lat był żonaty z Grażyną Kociniak (zm. 11 lutego 2016), montażystką filmową, należącą do Stowarzyszenia Filmowców Polskich. Marian Kociniak był stryjecznym bratem zmarłego w 2007 aktora teatralnego i filmowego Jana Kociniaka.

Wg Wikipedii: Władysław Adamiec

Czy wiecie, że ...

... Przed 115 laty, 16 marca 1901 roku była po raz pierwszy przedstawiona sztuka Stanisława Wyspiańskiego „Wesele”. Stanisław Wyspiański w dramacie tym podjął wielką polemikę ze współczesnością polityczną i literacką Polski tamtych czasów. Stanisław Wyspiański -dramatopisarz, poeta, malarz, reformator teatru – uważany jest za największego obok romantyków twórcę polskiego dramatu.

* * *

... Przed 400-tu laty, 22. 4. 1616, zmarł Miguel de Cervantes Saavedra (ur. 1547), pisarz hiszpański, twórca arcadzieła literatury światowej „Don Kichot”.

* * *

... Również przed 400-tu laty, 23. 4. (może 3. 5.) 1616 , zmarł William Shakespeare (ur. 1564), angielski poeta, dramatopisarz i aktor, największy dramaturg świata.

Z A P R A S Z A M Y

***Następne spotkanie Klubu Polskiego w Pradze odbędzie się w czwartek 28. 4., godzina 17.
Miejsce: DMN, Vocelova 3, Praga 2***

Redakcja: Władysław Adamiec

Na internetowych stronach Klubu Polskiego są umieszczone wszystkie numery Merkuriusza Klubu Polskiego w formacie PDF. Można z nich korzystać i pobierać.

www.klubpolski.cz - www.polonica.cz - www.polskyinstitut.cz - www.prague.polemb.net
www.szkolapolskawpradze.com - www.krecik.euweb.cz - www.pzko.cz - www.polonusbrno.org
www.parafiiawpradze.pl - www.kcmt.cz - www.czapla.cz